

Силабус навчальної дисципліни

«Фінанси публічного сектору економіки»

	<p>Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень (денна та заочна форма навчання)</p> <p>Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»</p> <p>Рік навчання: 2-й, Семестр: 3-й</p> <p>Кількість кредитів: 5</p> <p>Обсяг: загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год., семінарські заняття – 24 год., самостійна робота – 97 год., інд. роб. – 3 год</p> <p>Мова викладання: українська</p> <p>Підсумковий контроль – екзамен</p> <p>Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуально-консультаційна робота</p>
Назва курсу	Фінанси публічного сектору економіки
Викладач	Коляда Тетяна Анатоліївна, к. е. н., с.н.с., доцент
Контактний тел.	+380507532926
E-mail:	t.a.koliada@gmail.com
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3676
Консультації	Очні консультації: середа 13.00 – 14.00 Онлайн-консультації за попередньою домовленістю e-mail: t.a.koliada@gmail.com

Анотація курсу

Метою навчальної дисципліни «Фінанси публічного сектору економіки» є отримання здобувачами вищої освіти фундаментальних теоретичних знань та професійних компетентностей у сфері фінансів публічного сектору економіки, здатних на високому професійному рівні здійснювати аналітичні дослідження із застосуванням методів та інструментарію управління публічними фінансами, опанувати сучасні підходи до прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси публічного сектору економіки» є: дослідження теоретичних основ фінансів публічного сектору економіки; розкриття здобувачам вищої освіти роль і значення фінансів публічного сектору економіки у соціально-економічній перебудові суспільства на шляху модернізації країни; надання майбутніми фахівцями навичок щодо сукупності заходів, що забезпечують використання фінансів публічного сектору економіки як одного з дійових важелів реалізації економічної політики держави; оволодіння здобувачами освіти теоретичною та методичною базою, що необхідна для опанування методами та інструментарієм управління фінансами публічного сектору економіки; сформувати у здобувачів освіти вміння моніторити та аналізувати показники публічного сектору економіки задля прийняття ефективних управлінських рішень стосовно максимізації ресурсів держави.

2. Формат курсу – очний, дистанційний та змішаний. Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо- та відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Загальні компетентності:

– здатність до мотивації та досягнення спільної мети із безперервним саморозвитком та самовдосконаленням.

– здатність до демонстрації значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, а також працювати автономно та відповідати за навчання інших.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

– здатність формувати науковий світогляд у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

– здатність до виконання наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

– здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

– здатність застосовувати інструменти грошово-кредитного регулювання, координації бюджетно-податкової та монетарної політики.

– здатність розробляти механізми реалізації економічної та фінансової політики на державному, регіональному та корпоративному рівнях.

Фахові компетентності:

– здатність розробляти механізми реалізації фінансової та страхової діяльності на державному, регіональному та корпоративному рівнях.

– здатність виявляти та досліджувати актуальні глобальні проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, визначати механізми їх вирішення, зокрема через розроблення механізмів забезпечення фінансової стійкості корпорацій та секторів економіки.

4. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти:

– мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети.

– розробляти проекти у сфері фінансів, банківської справи та страхування, управляти ними і здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.

– формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

– виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

– бути спроможним реалізовувати проекти, включаючи результати власних досліджень, спрямовані на вирішення актуальних проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

– критично оцінювати сучасні економічні процеси в країні та за її межами, визначати тенденції глобальних змін.

– обґрунтовувати рекомендації щодо застосування досягнень світової, європейської та української економічної науки за розробки фінансової політики держави.

– самостійно виявляти та досліджувати актуальні мікро- та макроекономічні проблеми, визначати механізми їх вирішення з позицій фінансової політики держави.

5. Обсяг курсу для денної форми навчання.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26 год.
семінарські заняття	24 год.
самостійна робота	97 год.

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE, та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

7. Політика курсу.

7.1. Політика щодо академічної доброчесності: визначається Положенням про академічну доброчесність Університету державної фіскальної служби України» (наказ ректора Університету державної фіскальної служби України від 31.10.2019 № 1792); «Кодексом академічної доброчесності Університету державної фіскальної служби України» (наказ Університету державної фіскальної служби України від 28.02.2020 №347).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

– посилення на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; відрахування з Університету.

7.2. Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ економіки, оподаткування та митної справи за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.3. Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим.

8. Структура курсу

Год./ сем.	Тема	Форма заняття та методи*	Результати навчання	Вага оцінок (к-ть балів)
------------	------	--------------------------	---------------------	--------------------------

19 год / 2 сем	Тема 1. Сутність та призначення фінансів публічного сектору економіки	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Розуміти сутність і призначення фінансів публічного сектору економіки. Поглибити знання про наукові підходи до визначення предмету фінансів публічного сектору економіки. Знати основні складові фінансів публічного сектору економіки України.	2 б.
19 год / 2 сем	Тема 2. Організаційно-правові засади функціонування фінансів публічного сектору економіки	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Систематизувати та закріпити знання щодо системи управління фінансів публічного сектору економіки. Розуміти сутність фінансової політики та її взаємозв'язок з фінансовим правом. Знати нормативно-правову базу функціонування фінансів публічного сектору економіки в Україні.	2 б.
19 год / 4 сем	Тема 3. Податкові фінанси держави та органів місцевого самоврядування	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про сутність та призначення податкових фінансів держави та органів місцевого самоврядування. Розуміти основи побудови податкової системи та формування податкової політики України. Знати інструментарій податкових фінансів.	4 б.
18 год / 4 сем	Тема 4. Державні та муніципальні запозичення	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про державні та муніципальні запозичення у системі фінансів публічного сектору економіки. Систематизувати та закріпити знання про внутрішні та зовнішні державні та муніципальні запозичення. Розуміти підходи до управління державним та муніципальним боргом та його обслуговування.	4 б.
19 год / 4 сем	Тема 5. Публічні фінанси держави	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Систематизувати та закріпити знання про склад та структуру доходів і видатків Державного бюджету України. Розуміти теоретичні концепції збалансування бюджету. Знати бюджетний дефіцит: види, причини виникнення та джерела фінансування.	4 б.
19 год / 4 сем	Тема 6. Публічні фінанси місцевого самоврядування	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Поглибити знання про сутність призначення фінансів місцевого самоврядування. Знати склад та структуру доходів і видатків місцевих бюджетів, їх класифікацію. Закріпити поняття про бюджетний федералізм: сутність і моделі.	4 б.
19 год / 2 сем	Тема 7. Публічні фінанси соціального призначення	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою	Систематизувати та закріпити знання про сутність публічних фінансів суспільного (соціального) призначення. Знати види та	4 б.

		самостійного вивчення дисципліни	характеристику публічних фондів соціального призначення.	
18 год / 2 сем	Тема 8. Фінанси публічних корпорацій	<i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Систематизувати та закріпити знання про сутність та призначення фінансів публічних корпорацій. Розуміти визначення державних корпоративних прав. Знати суб'єктів управління державними та комунальними корпоративними правами. Розуміти методику оцінки ефективності управління державними корпоративними правами.	4 б.

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: семінарська робота: 30% загальної кількості балів; завдання самостійної/індивідуальної роботи: 20% загальної кількості балів; екзамен: 50% загальної кількості балів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно	відмінно
80-89	B	дуже добре	добре
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	задовільно
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	

11. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11.02.2015 р. № 183–VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/183-19>.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.
6. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексєєв, Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
7. *Варналій З.С.* Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. К.: Знання України, 2019. 567 с.

8. Гордей О.Д. Державні цільові фонди : навчальн. посіб. / О.Д. Гордей, В.П. Биховченко, А.М. Ковальчук. 2-ге вид., онов. та доп. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 350 с.
9. Музиченко Г.В., Коляда Т.А. Навчальний посібник з дисципліни «Публічні фінанси». Одеса : Вид-во «Університет Ушинського». 2022. 100 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/15850>
10. Луїна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.

Допоміжна:

11. Коляда Т.А., Бенч Л.Я., Рибіна Н.Д. Боргова складова забезпечення стійкості публічних фінансів України: стан і тенденції розвитку. Бізнес Інформ. 2021. № 7. С. 178-186. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-178_186.pdf
12. Коляда Т.А., Токарчук О.Л. Сутність і значення податкових інструментів у забезпеченні відновлення економіки України. Бізнес Інформ. 2023. № 6. С. 157-163. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-6_0-pages-157_163.pdf
13. Тропіна В. Б. Фінансування державних соціальних програм: новітні підходи та інструменти. Науковий вісник Полісся. 2020. № 2(21). С. 17-28.
14. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації : [монографія] / М.Д. Бедринець, М.О. Кужелев, Т.А. Коляда та ін.; за загальною редакцією к.е.н., доцента М.Д. Бедринець. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 318 с.
15. Коляда Т.А., Прозоров Ю.В., Ясенецький В.С. Трансформація управління фінансовими публічними корпораціями в умовах повоєнної відбудови економіки. Проблеми економіки. 2023. № 3. С. 244-253. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-3_0-pages-244_253.pdf

Інформаційні ресурси Інтернет:

16. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
17. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Офіційне інтернет-представництво Офісу Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/>
20. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <http://www.sts.gov.ua>
21. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
22. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
23. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
24. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
25. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
26. E-data – Єдиний веб-портал використання публічних коштів. URL: <https://spending.gov.ua/new/>

Міжнародні видання:

27. «American Economic Review». URL: <https://www.aeaweb.org/journals/AER>
28. «Journal of Finance». URL: <https://afajof.org/journal-of-finance/>
29. «The Economic Journal». URL: <https://res.org.uk/journals/the-economic-journal/>
30. «Cambridge University Press» Journal of Finance». URL: <https://www.cambridge.org/>